

Projekta OPERA kuratore
Kuratora asistenti
Projekta informācijas koordinatore

Mūzikas un libreta autori
Music and libretto
Režisors
Director
Scenogrāfs
Stage Designer
Kustību konsultante
Movement Consultant
Gaismu mākslinieks
Lighting Designer
Kostīmu mākslinieki
Costume Designers
Izrādes vadītāja
Performance Leader
Uzvedumu daļas vadītājs
Technical Director
Grima māksliniece
Make-up Artist
Foto
Stills
Skatuves meistars
Stage Director
Skaņu sektora vadītājs
Sound Director
Kostīmu mākslinieces asistente
Assistant Costume Designer

LOMĀS - CAST

Jovāks Šespa
Jovāks Šespa
Šoferis Bankovskis
Driver Bankovskis
Lībiešu meitene
Liv Girl
Onkulis 1
Uncle 1
Sniegbaltīte
Snow White
Rotšilda dēls
Rothchild's Son
Rita Bisle
Rita Bisle
Ainis Tunbiņš
Ainis Tunbiņš
Valda Keneciusa
Valda Keneciusa
Eiņšteinis
Einstein
Garijs Gigants
Gary Giant
Suiņu sievietes / The Suits Women
Sniegpārslas, lībieši u.c. /
Snowflakes, Libians et al.

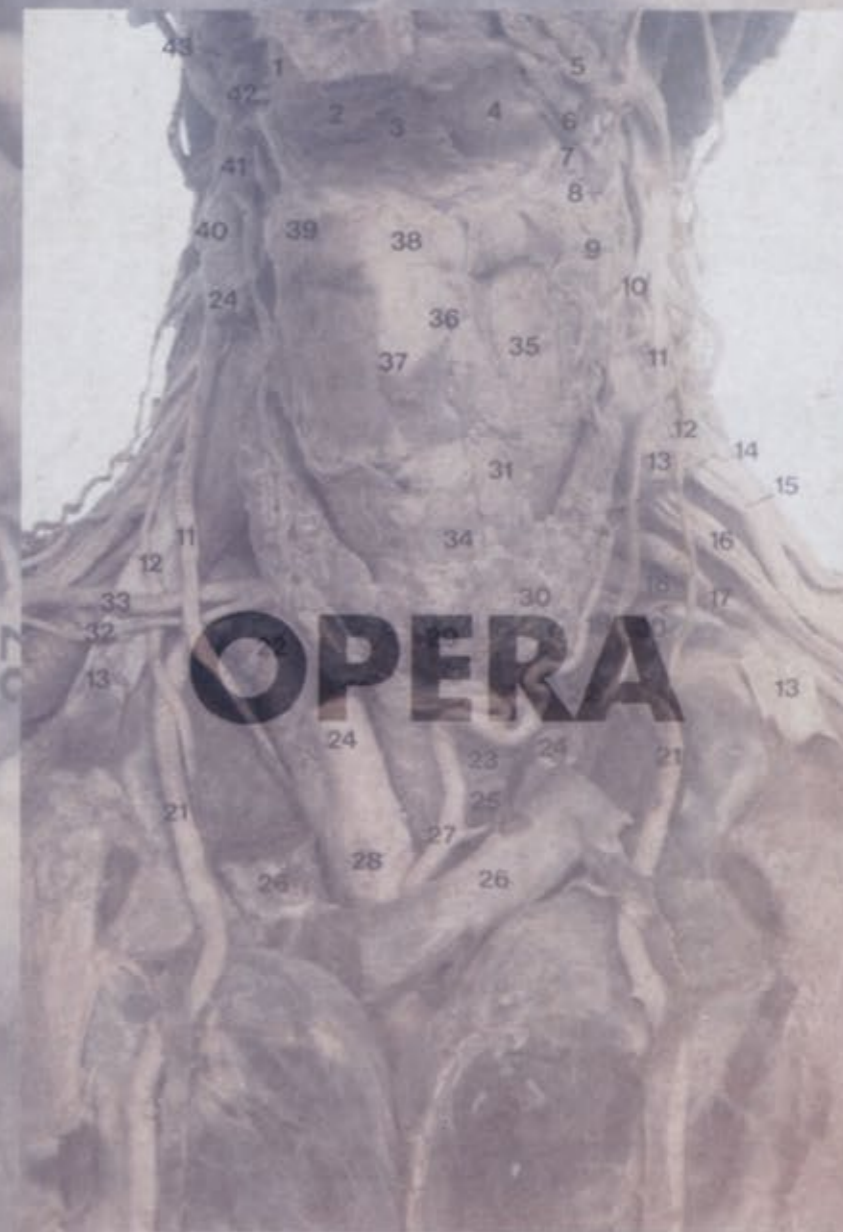
Solvīta Krese
Ivars Hermanis, Māra Karlivāne
Solvīta Mētra

Hardijs Ledīšs, Kaspārs Roļšteins
Regnārs
Indulis Gailāns
Aija Paegle
Pēteris Sešo
Gita Straustiņa, Indulis Gailāns
Indra Lauro
Andris Vitols
Olga Jeršakova
Andrejs Grants
Mārtiņš Baranovskis
Guntars Danfelds
Marika Veita

Laimis Rācenājs
Ģirts Rāviņš
Aurēlija Anužite
Viesturs Slava
Raimonda Vazdika
Roberts Gobziņš
Laura Brieže
Artūrs Skrastiņš
Ieva Samta
Vladis Goldbergs
Uldis Leiškāns

Rita Grīnfelde, Zane Kreicberga,
Raimonda Vazdika, Rita Lejniece, Rūta Liepiņa

SOROSA MŪSDIENU MĀKSLAS CENTRA - RĪGA
5. GADSKĀRTĒJĀ IZSTĀDE
LATVIJAS DAILES TEĀTRĪ
3. SEPTEMBRIS - 1. OKTOBRIS

Izstādes dalībnieki / Exhibiting Artists

1. Arvīds Alksnis
2. Aigars Bikše
3. Ieva Briede
4. Ēriks Božis
5. Izolde Čēsīniece - Suipe
6. Andris Fridbergs
7. Gints Gabrāns
8. Andrejs Kalnačs
9. Raids Kalniņš
10. Frančeska Kirke
11. Una Laukmane
12. Sarmīte Māliņa
13. Jānis Mitrēvičs
14. Armins Ozoliņš
15. Kirils Pantejejevs
16. Ojārs Pētersons
17. Silja Pogule
18. Juris Putrāms
19. Mārtiņš Ratniks
20. Ieva Rubeze
21. Inga Šteimane
22. Oļegs Tillbergs
23. Andris Valds
24. Aija Zariņa

- Net. Projekts "Opera" / Net Project "Opera"
Bezgalības dziesma / Song of Infinity
Opera par un pret / Opera For and Against
Operatīvā karaoke / Emergency karaoke
Sentimentālā kafējnīca / The Sentimental Cafe
Art of Privat & Privat of Art
Kāpnes debesīs / Stairway to Heaven
F.O.A.D., mister prezident! / F.O.A.D., mister president!
Nelaipe ciematā / Disaster in the Village
Diva / Diva
Aizkulisēs / Behind the Scenes
Dejojošais ūdens / Dancing Water
Opera / Opera
Alternatīvais galvaskauss / The Alternative Skull
Opera koferītis / Opera Suitcase
Tu mīli O.P. ERU? / Do You Love The O.P. ERA?
Suvenīri / Souvenirs
Gaismas kamertonis / Tuning - fork for light
Transplantators / Transplanter
132
Sirdis / Hearts
Starpbrīdis / Interval
Savstarpējā metode / The Mutual Method
Zobu krellītes Zuzannai / Tooth Necklace for Zuzanna

SPONSORI

Sorosa fonds - Latvija
Niko Balt Ltd.
Rīgas Restaurācijas Birojs
SIA Pica Lulū
Radio Super FM
Latvijas Finieris AS
Reklāmas aģentūra NEA
Talsu mežrūpniecība AS
Būvfirma Fakts
Kurzemes Krāsas
Magenta
SPT AS
SIA Triggers
Māksla +
Latvijas Televīzija
AML stomatoloģijas institūts
Palahalli
Philips

Bizness & Baltija
VAR
Marco Ltd.
Rota
BKD AS
Latvijas Balzams
Fazer
SIA Baltexfilm
SIA Rito
Vakara Ziņas
Ekselence R
Fotocentrs
SIA Vilks un Partneri
Konica
Japan Information Center
Annemarie Classics
Parks Internet Serviss
Vērtē

"ROLSTEIN ON THE BEACH"
LATVIJAS DAILES TEĀTRĪ 3. SEPTEMBRĪ UN
1. OKTOBRĪ

Maģiskais kvadrāts, kurā izkārtota SATOR - AREPO formula, vēstures annālēs parādās jau neatminamos aizlaikos. Šo formulu mēdz lasīt dažādi, biežāk tā tiek tulkota kā veseluma simbols, kuras saturs, mainoties laikiem un situācijām, katrā gadījumā ir atšķirīgs. Šoreiz atslēga ir vārds OPERA, ko var nolasīt gan vienā no kvadrāta vertikālēm, gan horizontālē.

Viens no šī vārda semantiskajiem līmeņiem ietver tā sākotnējo nozīmi, proti, latīņu valodā vārds "opera" nozīmē - darbs. Tikai 17. gs. šis termins iegūst savu patreizējo jēgu, apzīmējot muzikāli dramatisku darbu, kas balstīts vārda, skatuviskās darbības un mūzikas sintēzē.

Meklējot jaunus jēgveidojumus maģiskā kvadrāta burtu labirintos un izmantojot vēsturiskas nejausības radīto nozīmju atšķirību, vārds "opera" tiek lasīts horizontāli un vertikāli. Vertikāli - opera kā vienvirziena norise laikā, skatītājam pamatot zāli, izskanot pēdējiem akordiem, tā ir beigusies. Savstarpēji saistīti operā vienlaicīgi darbojas teksts, kustība, scenogrāfija, greizsirdīgi noraugoties uz mūzikas prioritāti. Horizontāli - opera kā darbs, ar ko šoreiz, sašaurinot sākotnējās nozīmes kontūras, tiek apzīmēts mākslas darbs, vizuāli tverams objekts, kas apdzīvo telpu un ir aplūkojams no visiem skatītājam pieejamajiem rakursiem. Notiek telpas un laika dimensiju konfrontācija, kas veicina jaunu nozīmju izšķīšanās kvadrāta ietvaros.

Mākslinieki, veidojot savus darbus, OPERU tulko dažādi - gan izceļot ap operas izrādēm virmojošo pompozās ārišķības garu, gan fiksējot subjektīvo skaņu vai asociatīvo tēlu plūsmu, gan norādot uz "operas" sākotnējo nozīmi. Katrs no izstādes dalībniekiem rada savu operas modeli, kas kā maģiskā kvadrāta zīmes, sagrupētas vienuviet, atdzīvina jaunu tēlu valodu, ko var lasīt gan vertikāli, gan horizontāli.

The magic square, home of the SATOR - AREPO formula, has appeared in the annals of history since time immemorial. The formula can be variously interpreted, usually as a symbol of a whole, and its content over time and changing circumstances, is always different. On this occasion the key word is OPERA which appears in the square both vertically and horizontally.

One of the semantic levels of this word includes its original meaning, "work" from the Latin word "opera". Only in the 17th century did opera take on its present day meaning - a musically dramatic work based on the synthesis of word, stage activity and music. Searching for new, meaningful forms in the labyrinth of letters in the magic square, the word "opera" is read along the horizontal and the vertical using the differences in meaning created by accidents of history. Vertically - opera as a staged event in time i.e. as the last chord is played and the audience leaves, it is over. Text, movement and stage design operate simultaneously and are integral to the opera but they are nevertheless envious of music's priority. Horizontally - opera as work, but in the narrower meaning of a work of art; a visually perceptible object occupying space that allows observation from all the angles available to the viewer. This confrontation between the dimensions of time and space encourage the hatching of new meanings within the square.

In creating their works, the artists have interpreted OPERA in different ways - some have emphasised the vibrating air of pompous ostentation surrounding opera performances, others attempted to capture the flow of subjective sounds or associated images and still others have gone back to the roots, to the original meaning of "opera". Each participating artist has created his or her own opera model and when these are grouped together in space, like the signs in a magic square, they revive a new language of images that may be read both vertically and horizontally.

Jānis Mitrēvics. Skice darbam "Opera".

Indulis Gailāns. Scenogrāfijas skice operai "Rolstein on the Beach".

VĒSTURE

Kaspars Rolšteins

Ja nemaldos, pirmās nojausmas par operu uzplaiksnīja 1992. gadā, bet 1994. gadā abi ar Hardiju Lediņu nolēmām, ka beidzot ir laiks īstenot plānoto. Apmēram gadu mēs regulāri tikāmies un apspriedām faktus, kas būtu izmantojami libretā. Rezultātā iekrājās apjomīga informācijas bagāža par visdažādākajiem tematiem, sākot no autentiska Rīgas Zemgales priekšpilsētas bezkonteineru atkritumu izvešanas grafika Maršruts Nr. 20, beidzot ar eskimosu pasakām un priekšstatiem par dzelzceļa dārznieka Aļņa Tunbiņa dzīvi. Kārtojot, reducējot un falsificējot šos faktus, iezīmējās operas sižetiskā virzība (precīzāk, vairākas

Operas "Rolstein on the Beach" tēvi. No kreisās: Kaspars Rolšteins, Hardijs Lediņš un Regnārs.

tiešāk vai netiešāk saistītas tematiskās līnijas) un līdz ar to varējam ķerties pie mūzikas komponēšanas.

Dažādu iemeslu dēļ mūsu rīcībā bija "pirmsvēsturisks" dators Comandor, tikpat "senatnīga" sekvensera programma Supertrack un bojāts Casio CZ 101. Tomēr nevar noliegt, ka šī "tehnoloģiskā minimalisma" radītās grūtības drīzāk stimulēja iztēli un muzikāla materiāla savdabību, nekā traucēja radošajam procesam. Laika gaitā sacerējām vairāk kā 3 stundu mūzikas (iesākumā bija iecerēta par 24 stundām!), ko, pateicoties mums dziļi piemītošajai "realitātes izjūtai", tagad esam reducējuši līdz 100 minūtēm.

Protams, mūsu mērķis nav ielauzties kādā akadēmiskā mūzikas tradīcijā ("pārkaņt robežas", eksperimentēt ar jau aprobētiem stiliem, paliņēt "citu kultūru" pieredzi u.tml.). Drīzāk mēs vēlamies apgūt ikdienišķās skaņu pieredzes lauku, jo, šķiet, ikvienai pastāvošai lietai piemīt sava klausāmība, ko nebūtu ieteicams paverdzināt jēlkādām gatavām sociālo vērtību ideoloģijām (akadēmisms, folklorā, popmūzika u.c.). Viedoklim par skanošo būtu jābalstās pašā skaņā, piemēram, - zīmūļa skrapstoņā pret papīru, augstsprieguma līniju monotonā dūkoņa, lielo bungu rīboņai līdzīgajā troksnī, kas dzirdams, ja ar pirkstiem aizspiežam ausis. Neapšaubāmi, skaņu pieredzes paplašināšana ietver centienus pieklusināt reproduktorus, kas trokšņo galvās (iedomas, iekšējie monologi u.tml.). Neskatoties uz to, itin bieži "pašu reproduktors" tomēr izrādās nozīmīgs skaņu avots, tādējādi likumīgi ieņemdams vietu ikdienišķajā skaņu laukā. Arī Ludvigs Vitgenšteins to ievērojis: "Man ir tādas bailes no klavieru spēlēšanas mājās, ka tad, kad es dzirdu plinkšķināšanu, bet pēc mirkļa tā beidzas, mani rodas kaut kas līdzīgs halucinācijām - it kā plinkšķināšana joprojām turpinātos. Es varu to saklausīt ļoti skaidri, kaut gan zinu, ka tā pastāv vienīgi manā iztēlē." "Rolstein on the Beach" nebūtu jāuzskata par portretoperu. Galvenās faktu līnijas, kas tematizējas šajā izrādē, ir starptautiskais terorisms, eitanāzija un atkritumu ekoloģiskais kaitīgums. Tā ir trāģēdija.

TU MĪLI
OPERU
?

Ojārs Pētersons. Skice darbam "Tu mīli O. P. eru?"

HISTORY

Kaspars Rolšteins

If my memory serves me well, the first notions of an opera twinkled in 1992 but in 1994, together with Hardijs Lediņš, we decided it was high time to put the plan into action. We met regularly over a year and discussed the facts that could be used in the libretto. As a consequence we had accumulated a considerable mass of information on the most varied subjects ranging from the authentic Riga Zemgale urban district non-containerised refuse disposal schedule - Route 20 to Eskimo folk tales and conceptions of the life of the railway gardener Ainis Tunbiņš. By sorting, reducing and falsifying these facts, the general plot of the opera began to take shape (more precisely, several more or less directly connected thematic lines) and then we were ready to take on the composition of the score.

For various reasons, we had at our disposal a "prehistoric" Comandor computer, an equally ancient sequencer programme known as Supertrack and a faulty Casio CZ 101. We cannot deny, however, that the difficulties caused by this "technological minimalism" were more a stimulus for the imagination and musical originality than a hindrance in the creative process. In the course of time, we composed over 3 hours of music (we had initially hoped for 24 hours), because of our deeply embedded "sense of reality", has been reduced to 100 minutes.

Of course, our aim is not to break into any academic musical tradition ("overstep the boundaries", experiment with already approved styles, borrow from the experience of "other cultures" and so on), but rather to widen the field of experience of everyday sounds. It seems to us that every existing thing has its audience and should not be subject to any ready made ideology of social values. (academism, folk, pop etc.). Opinions on what is heard should be based on the sound itself; for example, a pencil scraping on paper, the monotonous buzz of high tension cables, the rumble of a large drum if you press your fingers in your ears. Widening the experience of sound, undoubtedly, involves attempts to mute the loudspeaker in one's head (ideas, internal monologues etc.). Regardless of that, one's "personal speaker" quite often turns out to be a significant source of sound and thus occupies a legitimate place in the field of everyday sounds. Ludwig Wittgenstein observed this too, - "I have such a fear from the sound of strumming on the piano at home that when I hear the strumming which ceases in a while, there emerges something like hallucinations inside me - as if the strumming still continues. I can hear it very distinctly although I know that it exists only in my imagination".

"Rolstein on the Beach" should not be seen as a portrait opera. The main factual lines forming the basis of the themes in this performance are international terrorism, euthanasia and the ecological destructiveness of waste. It is a tragedy.